

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.
Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Probleme actuale.

Cine a petrecut cu atențiune marile evenimente, prin cari trecem, a observat, că în groaznica încăierare a popoarelor se răsboesc nu numai armele, ci și ideile. Zguduitoră tragedie a generației de azi a deșteptat idei noi și a trezit sentimente puternice. Suferințele, secerișul bogat al morții, viața din tranșee, jelea și dorul, miseriile și năcazurile celor de acasă au schimbat modul de gândire al oamenilor, au transformat sufletul omenesc. Din focul mistuitor al păcatelor îngămădite au răsarit virtuți și idei de mântuire și conservare a vieții. S'au răsturnat autorități și prăbușit teorii cu pretenții de infalibilitate. Concepția realizată unilaterală a vieții, sistemele de exploatare și șiretlicurile practicizmului exagerat au dat greș și viața rămasă zdrobită și stearpă în urma stăpânirii lor va trebui fructificată, fericită și înmulțită prin sămânța idealizmului și a dragostei evanghelice și prin readucerea ei în ogașele menirii ce i-a croit Cel răstignit pentru adevăr și dreptate.

Pe ruinele lumii vechi zărim conturile unei lumi noi și vieți noi.

Idei propagate înainte da războiului de o ceață mică de idealști și primite ca utopii cu zâmbete ironice din partea realiștilor practici, tari și puternici, devin tot atâtea pietri, pe cari pu le pot nesocoti ziditorii clădirii politice și culturale, sociale și economice a omenimei în viitor.

În fața acestei schimbări și a constelațiilor ce le va produce curentul, căruia nu i-se poate pune stavilă, pornit de aceste idei, nici biserica nu poate rămânea indiferentă. În construirea viitorului va trebui să-și afle și ea rolul ce i-se cuvine. Biserica a fost în trecut factorul menit a conserva și cultiva bunurile ideale ale neamului nostru și aceasta chemare sfântă va trebui să o aibă și în viitor. Prin ea vor învia eroii, cari și-au jertfit viața pentru tron și patrie, ea va șterge lacrimile văduvelor și ale orfanilor, ea va vindeca ranele și va

alină durerile, ea ne va dărui zile de bucurie, mângâiere și pace sufletească.

Pentru-ca să putem împlini însă această misiune mântuitoare a bisericii noastre va trebui și noi să ne îmbogățim programul nostru de viață și muncă, să-l potrivim cerințelor vremurilor și spre realizarea lui să ne angajăm cu toții la o activitate mai sistematică intensivă și mai rodnică în consecințele ei etice. Cheltuindu-ne forțele cu rezolvirea afacerilor mărunte, a daraverilor de toate zilele, ca în vremurile bune de pace, nu stăm la înălțimea timpurilor istorice și păcătuim față de urmașii și viitorul nostru.

Bisericile popoarelor conlocuitoare au și pornit deja pe aceasta cale a primenirii impusă de vremuri și împrejurări. Înainte de aceasta cu câteva săptămâni mi s'a dat ocaziune să petrec într'o comună curat maghiară. Comunitatea bisericească reformată, constătătoare din opt mii de suflete, cu 13 învățători, o păstorie un paroh și un cooperativ. Acești doi preoți și ei oameni cu familie și cu aceiași dotație ca unii dintre preoții noștri, nu numai că provăd trebuințele sufletești ale credincioșilor, ci substituie pe învățătorii concentrați și începând din octomvrie până în aprilie țin de douăori pe săptămână conferințe religioase. Redactează un ziar săptămânal, care se susține din dăruiri de bunăvoie și se distribuie gratuit tuturor parohienilor. Dau direcțiunii dezvoltării economice a poporului și din abundența de bani a gazdelor întemeiază diferite fundațiuni și fonduri pentru trebuințele de mâne ale bisericii și școalei.

Suntem convinși, că ceea ce lucrează conducătorii și păstorii unei biserici cu autonomia și viața constituțională ca a noastră, prin abnegațiune și zel pastoral s'ar putea întreprinde și face în multe parohii de ale noastre. Trebuințele religioase ale poporului va trebui să le mulțămim și noi nu numai prin administrarea funcțiunilor liturgice ci și prin edarea și împărțirea de cărți religioase.

Războiul mondial ne-a aflat atât de nepregătiți în privința mijloacelor de întărire a credinței, încât s'a putut satisface necesitățile

de a mângăia sufletele zdrobite de miseria stărilor excepționale prin tipărirea în pripă și distribuirea unor cărți de rugăciuni. Conferințele și prelegerile religioase ne lipsesc cu desăvârșire. S'ar putea introduce și aceste. Preoți luminați, cu rîvnă față de biserică și dragoste față de poporul încredințat păstoririi lor avem.

Trebuie însă organizată munca lor, scoasă din cadrele ei înguste de până acum, capitalul lor intelectual și moral și însușirea lor fructificată spre binele și progresul obștesc. E o sinamăgire a crede, că războiul a deșteptat și întărit sentimentul religios-moral și că stările extraordinare au venit într'ajutorul misiunii pastorale și învățătoriale a bisericii și dacă vom continua aceste direcții ale mântuirii tot în formele și cadrele ei din trecut. Istoria ne învață tocmai contrarul. Toate războaiele din lume au nimicuit nu numai vieți și bunuri materiale, ci au distrus și bunuri etice. Au nu se văd simptomele decadenței morale și nu se observă pretutindeni conturile unei vieți, care poartă în sine germeii unei lănceziri sufletești și ai indiferentismului periculos? Invidia, egoismul, luxul, desfrăul și călcarea datorințelor sfinte nu s'au încuibat oare și în satele noastre mai înainte cu moravuri curate și creștinești?

Să fim deci trezi și să priveghiăm, căci bunurile morale stricate cu anevoie se mai pot repara.

În preocupățiunile noastre de natură spirituală și clădirea vieții noastre sufletești din viitor, nu ne vom uita nici de trebuințele și necesitățile materiale ale vieții noastre bisericesti. În coloanele acestui ziar am cetit, că într'o mică comună bisericască de a noastră din Bihor, comitetul parohial a votat un adaus de scumpete și membrii prezenți au și pus suma votată în mâinile păstorului lor sufletesc, iubit și apreciat. Dacă acești bihoreni au priceput situația precară materială creată de vremuri a preotului lor și s'au achitat în mod atât de cavaleresc față de el, nu vor înțelege oare, ei și alții, și trebuințele și lipsurile generale ale bisericeii. Nu va fi oare sufletul lor dispus a jertfi din prisosința bunurilor materiale, la cari au ajuns în urma constelațiunilor economice norocoase, pricinuite prin resbel, și pentru înființarea unor fonduri, din care să se poată prevedea și acoperi trebuințele de mâne, când lipsa poate să bată la ușe.

La muccă deci toți cei chemați, căci nu e vreme de perdut!

De vorbă cu preoții și cu învățătorii.

— Legoa mozaică și analfabetismul nostru. —

Inceputul unui nou an școlar.

Medicul nostru e un ovreu, comunicativ, îndrăsnit și, rareori, un om deschis la vorbă. Venise grăbit de acasă, trecu pe lângă mine și văzând că poșta nu sosește, se așeză pe un scaun la poarta mea, și începu să-mi vorbească de feciori lui, unul prizonier în Rusia, celalalt rănit într'un spital. Amărât pentru durerea de părinte, mândru pentru curagiul și purtarea bravuroasă a fiilor săi pe câmpul de luptă, cu gesticulări largi și cu graiul său pururea răgușit, începu să facă politică înaltă. Cum eu ascult o vorbă cuminte dela orice om am remarcat în povestirea lui două momente însemnate, care le-am reținut pentru marel adevăr ce-l prezintă. Întăiul moment este legătura firească a legii mozaice cu alfabetismul; iar al doilea: cum întărește tradiția acestei legi mozaice rabinul evreu?

Reverendisime, vei admite îmi zicea — că procentul neștiutorilor de carte la evrei este atât de mic, încât mă pot mândri cu drept cuvânt că evreu analfabet nici nu există pe întreg rotogolul pământului. Legea noastră mozaică s'a îngrijit foarte înțelepțește să-l conducă pe evreu la lumina învățaturii: deja la începutul dezvoltării lui sufletești, băiatul evreu ca să poate face cunoștință cu thora, trebuie să învețe literile evreești, fiindcă unul dintre noi, care nu știe însuș cetii scriptura, nu poate avea darul lui Dumnezeu și nu se poate numi fiu al poporului celui ales. Și când vorbeă așa, veniau rânduri, rânduri dela sinagogă, în ziua sabbatului, bărbile albe și urechile cărlionțate, bătrâni și bărbați credincioși, toți preoți ai legii mozaice, în frunte cu rabinul, om blând, o umbră vie, supt de multă carte și de setea să-și vadă neamul fericit.

În ochii medicului am văzut atunci pe profesorul meu de pe vremuri, Vasile Bonău dela Brad, care ilustra exemplele aduse în firul lecțiunilor, cu adevărurile nerăsturnabile din natură: credeam din intuiție afirmația profesorului cum vedeam acum cu ochii mei pe ovreiași ducând fiecare una sau mai multe cărți rituale subsuoară în drumul către casă.

Am simțit în clipele acelea, că-mi strânge cineva în clește inima, dripită de rușine, știind eu, cât de mare le numărul analfabeților de legea ort. română. Ar trebui mi-am șoptit, cu adânc suspin, să se numească creștin adevărat, răscumpărat cu scump sângele Mântuitorului nostru Isus Hristos, numai acel fiu de român, care știe legea Mântuitorului din cartea sa proprie, din Sfânta scriptură, a legii celei nouă. Școala legii mozaice este sinagoga; școala legii lui Hristos să fie biserica noastră și fica ei școala confesională.

Insușirea pentru creșterea religioasă morală a fiilor noștri să crească în proporția neceității de a învinge întunerecul și a face să crească lumina între noi. Preoții și învățătorii, să se întrecă a-i deprinde pe școlari să îndrăgească legea lui Hristos din și prin carte. Să fii și om luminat și să crezi din convingere și trebuință sufletească în legea ta, iată esența creștinismului, spus de atâtea ori în lecții mecanice, practicat însă foarte slab și foarte puțin în școală și în biserică.

Să nu treacă din clasa primă nici un elev și nici o elevă, până nu știe cetii abecedaru! în cadrele planului analitic, până nu știe cetii o rugăciune ori două

mai mici, mai ușoare, din cărticica de rugăciuni făcută anume spre scopul indicat. Rabinul și dascălul evreu nu-și bate capul să știe cât are să chinue băiatul evreu până știe ce alef, bet, gimel, dalet etc., până ce știe ceti o rugăciune, un pasaj din thora, ci se nizește a-l face evreu adevărat, prin cetirea și înțelegerea cât de grabnică a scrisului evreesc ritual. În slova evreiască trăește și viează fericit neamul lui Iehova; în scrisul evreesc și în lectura legii mozaice din partea fiecărui evreu de ambe sexe, se reflectă cultura națională a poporului răspândit pe toată fața pământului, dar atât de luminat, atât de unitar, cum rar popor se află pe lume, chiar și în state naționale compacte.

În această ordine de idei catehizarea trebuie privită de o datorie esențială de viață a preotului ortodox român; catehizarea în școlile confesionale și în școlile de stat o elementară datorie profesională a păstorului de suflete. Învățătorul ocupat cu celelalte obiecte de învățământ nu poate crea singur slova românească, nici cu repezeala fonomimice, dacă nu vine preotul cu duhul scripturii să binecuvinte slova aceasta și s'o treacă prin prisma sufletească a școlarilor, ca pe o trebuință firească a inimii și a sufletului lor mititel. Să nu fie nimeni fricos în via Domnului, ci să-și înmulțească talanții și să lucreze zi și noapte, ca în viitorul cel mai apropiat, fiecare fiu de român să-și mulțumească cunoștința scrisului și a cetitului preoților, când i-a învățat legea creștinească și cine ne-a dat nouă această lege ca s'o numim lege a graiului părinților noștri. Nu va mai fi atunci creștin ortodox român, care să treacă în ceata tristă a celor orbi sufletește, în ceata analfabeților.

*

Fumatul, ca o faptă indiferentă, care din punctul de vedere al imputării morale, nu se poate timbră de păcat, — l'a folosit rabinul evreu la botezul unui fiu al medicului meu, ca să întărească tradițiile, obiceiurile de înfrânare a legii mozaice. Când mi-s'a născut un băiat, Iosif, preotul meu folosind prilejul veseliei din casa noastră, s'a oprit în fața mea și luându-mă de mână într'o parte, îmi șopti: Uite, domnule doctor, pentru ca să dai mulțumită lui Dumnezeu, că ți-a dăruit un fecior, fă-mi o promisiune: lasă-te de fumat. Vasăzică: să te lipsești de o plăcere păgubitoare, să fi om sănătos de-oparte, de alta te-ai pus în legătură cu Dumnezeu, ca fiu recunoscător, pentru darul înmulțirii celor de parte bărbătească din neamul lui Israel. Nu zic, că în viața noastră pastorală ar lipsi spiritul de inițiativă și inteligența de-a crea curente și a-i conduce pe credincioși la limanul mântuirii, ci vreau numai să se evidențieze scopul urmărit de rabinul evreu: tu, ca odraslă din Avram, Isac și Iacob, trebuie să cunoști legea Domnului, deci ai să cetesti și să aprofundezi însu-ți thora; tu, ca fiul neamului celui ales, ai să duci o viață cumpătată, să te lași chiar și de fumat, dacă rabinul tău o spune, că prin asta arăți recunoștință față de Dumnezeu și faci o faptă bine plăcută lui. Exemplu viu, frumos, vrednic de-a fi imitat la parastase, la pomeni, la boteze și cununii din partea lubiților mei frați în Domnul nostru Isus Cristos! Dacă după zisa apostolului Pavel, la Galateni, legea mozaică este numai umbra bunăților viitoare, iar legea lui Cristos realitatea și împlinirea acestor bunăți, preotul legii noi, care are de temei și legea veche, trebuie, neapărat să fie și să rămână superior — prin muncă asiduă cinstită — rabinului evreu! Iată logica acestor șire și importanța acestor idei.

*

Vara luând toamna în brațele sale călduțe, a oprit vânturile reci și a făcut să avem și acum, pe timpul culesului de vii, frunze verzi, și abia ici-colo, mai cade câte-o frunză galbănă de nuc, bătută la ziua Crucii pentru miezul cel dulce de sub coaja uscată... Se încep cu mare greutate înscrierile. Băieții, treziți din topeala jocului, se frâng de mijloc și se trag la școală par'că ar fi sculați din lungoare. Dascălii, deprinși cu munca, la plug și la carte de-opotrivă, cu privirea în depărtări, așteaptă, într'un noroc, la catedră, cu pana după ureche, să vină musafirii cu părinții la înscriere. Cam până la 15 Octomvrie pretutindeni operația aceasta, mult asemănătoare cu iuțea melcului, ia sfârșit.

Dela 15 Octomvrie înainte prelegerile, încât îl privește pe dascăl, se urmează cu regularitatea tic-tacului dela orologiu, dacă n'ar fi băieții și părinții de altă părere... Absențiile dela prelegeri se încep cam la trei zile dela chemarea Duhului Sfânt. Rapoartele înaintate antistiei comunale, pentru pedepsirea renitenților, rămân aproape pretutindeni literă moartă. Învățătorul, departe de a se putea conformă planului analitic, rămâne ca omul ajuns cu carul înglodat în tină în mijlocul pădurii... fără de nici un ajutor. Inspectorii școlari, și cel confesional și cel regesc, trec alături ca preotul din scriptură pe lângă omul greu bolnav și rănit. Astfel învățământul merge calea racului și pe de-asupra cei din clasele IV, V și VI „se pot dispenză” dela prelegeri, pentru trebuințele economice ale părinților, dar aceasta nu înseamnă că băieții din clasele superioare să nu vină la școală. Ea, sârmana, stă deschisă, ca un templu, din care credincioșii au trecut la altă lege, goală, fără țipenie de om într'ansa...

Și așa anul școlar va aduce un progres însemnat, se va încheia cu examen distins și ne vom pomeni un popor cult, asemenea evreilor, ori și mai superiori decât aceștia.

Școlile pedagogice se vor începe și ele, libere și liniștite; de-acum lipsa patriotismului nu va mai forma pedecă în calea deschiderii lor la timpul obișnuit, comisarii guverniali sunt scutul împotriva acestor bănueli. Dumnezeu ne va ajuta să vedem și aceste școli la adăpostul ideilor pedagogice, dacă vom înțelege pe Wundt Rein, Pestalozzi și alții. Considerațiunile pedagogice se vor ridica pe planul dintâi în spiritul conducerii institutelor, cum a fost totdeauna, în trecut, și cum are să fie educația și instrucția din ele în viitor.

Mezőtelegd, 23 Sep. (6 Oct.) 1917.

Alexandru Munteanu alui Vasilie,
protopresbiter ort.-rom.

Instalarea noului vicar episcopesc al Orăzii-mari.

Instalarea în scaunul de vicar președinte al Consistorului din Oradea-mare a P. C. Sale părintelui *Roman R. Ciorogariu* a avut loc Mercuri, la 20 Septemvrie (3 Octomvrie). Cu toate că dorința expresă a noului vicar a fost, ca actul introducerii să fie restrâns în cadrele strictei oficialități, membrii Consistorului și intelectualii din Oradea-mare, n'au putut lăsa să treacă prilejul acesta sărbătoresc fără ca să-și manifesteze în forma cuvenită dragostea, cu care își așteptau noul șef bisericesc și reverința, cu care datorau poziției și persoanei sale marcante.

Actul instalării a decurs precum urmează:

Sosind cu trenul dela Arad în preseara zilei festive, P. C. Sa păr. protosincol a fost întâmpinat la

gara din Oradea-mare de referenții și funcționarii Consistorului. În ziua următoare s'a săvârșit apoi însuși actul instalării. Solemnitatea s'a început cu serviciu dumnezeesc, oficiat în biserica centrală din Oradea-mare de asesorii A. Horvath, Gh. Tulbure și G. Papp, fiind de față membrii Consistorului și alți onorațorii din loc. P. C. Sa a asistat la serviciul divin luând loc în scaunul vicarial din biserică. După terminarea „Chemării Duhului Sfânt” Consistorul s'a întrunit în *ședință plenară extraordinară*, convocată anume pentru actul instalării. La ședința aceasta, căreia i-s'a dat caracter public, au asistat și protopresbiterii din districtul orădan.

După cetirea actelor privitoare la alegerea și aprobarea canonică a noului vicar, Consistorul exmite o deputațiune compusă din asesorii Gh. Tulbure, Dr. N. Popoviciu și I. Diamandi, care să invite pe P. C. Sa la ședință. Făcându-și intrarea în sala de ședințe P. C. Sa e primit cu vii aclamațiuni. Presidentul subst. A. Horvath bineventează pe noul vicar prin următoarea vorbire:

*Prea Cuv. Voastră!
Venerabil Consistor!*

Din încrederea și însărcinarea bunului nostru Episcop diecezan mie mi-a venit distincțiunea, ca în numele P. S. Sale, să săvârșesc introducerea solemnă a nou alesului nostru vicar episcopesc, a P. C. Voastre, în scaunul de frunte al acestui Venerabil Consistor.

Dacă privim în depărtatul trecut al istoriei bisericei noastre, cum spun și istoriografii, aici în Oradea-mare, în special în partea de oraș Velența, se află și astăzi urmele vizibile ale vechei noastre episcopii, care, în urma vitregității timpului de atunci, când cu unirea, ca greutate să i-se facă bisericei noastre, a fost desființată și înlocuită cu o episcopie heterodoxă. S'a dat într'un loc, și a crepat însă într'altul, căci biserica noastră străbună din părțile Bihorului, nu numai că n'a dispărut, ci dimpotrivă, s'a întărit, căci înainte de războiu numărau 222 mii suflete ortodoxe, până când cealaltă biserică, abia 40 mii. Vlădicia noastră apoi — cu timpul — a fost contopită cu cea a Aradului, din carea facem parte întregitoare, în frunte cu bunul, înțeleptul și muncitorul nostru episcop actual Ioan I. Papp.

P. C. Voastră! Biserica ort. română din Bihor, a avut și are și astăzi, însușirile sale speciale, și acestea sunt: dorul de a face bine și a ține cu putere mare la credința străbună. Că asertiunea aceasta nu e luată din vânt, ilustrez cu aceea, că din părțile Bihării au ieșit cei mai însemnați binefăcători ai neamului nostru, un Zsiga, un Gozsdu, un Faur, Negrean, șcl. cari crescuiți din familii sărace, ajungând prin truda lor cunoscută, la o stare materială mai bună, și-au ținut de datorință primordială, a se îngriji de viitorul bisericii, neamului, din cari au făcut parte.

Când privim apoi la starea materială a celorlalte biserici de aici, sprijinite din partea puterii, care dispun de milioane, când privim la poziția ținuturilor locuite de credincioși bisericii noastre, locuri aflătoare întru latifundiile altor biserici, ne convingem din nou, că poporul nostru bihorean băstinaș, din care facem și noi parte, a ținut mai mult la credința și limba sa, decât la aurul și argintul altuia. O însușire de mare preț la poporul nostru bihorean.

Adeverirea acestora, aș putea-o ilustra cu sute de dovezi, dar o las. Este destul — P. C. Voastră — când Vă asigurăm, ca noi, cari din grația lui Dum-

nezeu și voința poporului suveran, suntem conducătorii firești ai acestui popor, suntem pătrunși de asemenea sentimente față de legea și limba noastră.

În posesiunea acestor însușiri — P. C. Voastră — nu aveți alta, decât a cultivă, a perfecționa aceste mărgăritare de mare preț, în sinul credincioșilor noștri de aici.

Vă cunoaștem! Ne cunoașteți! Căci dacă nici nu ați muncit imediat în sinul acestui Consistor, dar ați lucrat la cultivarea, creșterea clerului nostru din dieceză, de decenii. Cea mai mare parte a clerului de astăzi, a fost în școală, sub scutul P. C. Voastre. Chiar acestei împrejurări se poate atribui faptul, că P. C. Voastră, în sinodul eparhial, cea mai de frunte corporațiune în dieceză, ați fost ales cu totalitatea voturilor prezente. O distincțiune, carea numai puținilor îi-se dă.

Fie deci și aceasta, un impuls la continuarea lucrărilor în fruntea Consistorului nostru, și noi Vă asigurăm, că muncind P. C. Voastră, și de acum înainte așa ca în trecut suntem la spatele P. C. Voastre dându-Vă tot sprijinul, pentru întărirea bisericei și ridicarea poporului nostru de aici, din Biharia.

Astăzi, când Vă salutăm aici, în fața plenului acestui Consistor, nu putem alta să Vă poftim, decât mulți ani, să lucrați cu bine în via Domnului.

Mulțămim și P. S. Sale Domnului episcop diecezan, că alegerea P. C. Voastre — a confirmat-o din punct de vedere canonic, și îi strigăm dintru adâncul sufletului: „întru mulți ani stăpâne”.

Iar acum, împlinindu-mi mandatul primit dela bunul nostru arhieru, Vă rog să ocupați scaunul presidial, declarându-Vă de vicar episcopesc, instituit după toate formele legale. Ocuparea acestui scaun să fie în ceas bun!

La mulți ani!

Ocupând P. C. Sa noul vicar scaunul presidial rostește următorul discurs de program:

Hristos în mijlocul nostru!

Cu suflet smerit ocup acest loc, la care, din îndurarea lui Dumnezeu m'a înălțat încrederea clerului și a poporului și confirmarea canonică a P. S. Sale Domnului episcop diecezan. Gândul cel dintâi, la ocuparea acestui loc îmi este îndreptat la marea trecut, când episcopia orădană eră centrul ortodoxiei, din care se răspândea cu multă putere religiozitatea adevărată între popor. Marii ctitori și binefăcători ai tinerimei, cari prin fundațiunile lor s'au îngrijit de cultivarea sufletelor scumpe a viitoarelor generații, podoaba mecenajilor tinerimei studioase de aici iau inspirat la faptele lor mari, Poporul acestei vechi dieceze cu suflet eroic și-a apărut și păstrat credința strămoșească în vremurile grele, când i-a fost pusă la încercare această credință. Cu suflet smerit intru în moștenirea acestor sfinte tradiții a căror îndreptător sunt chemat acum eu să fiu, după poziția în care intru astăzi.

Pietatea față de acest trecut și unanimă dorință a fiilor Bihariei de legea ortodoxă îmi impune deopotrivă datoria de a urmă calea revendicării drepturilor istorice ale diecezei orădane. adică restaurarea vechei episcopii în Oradea-mare.

În cât privește oficialitatea țin să fie cunoscute ideile conducătoare, cu cari intru în funcțiune. Din oficiul meu nu fac chestie de putere, ci chestie de misiune pastorală, de care arș să fie inspirat tot cuvântul și faptul meu. În această lumină de misiune pe toți subalternii îi consider de conducători la marea

misiune, de a realiza concepția bisericii lui Hristos și a asigura creațiunile marelui Andreiu.

Consistorul să fie un centru al vieții religioase-morale, izvorul din care curge ca un râu viu adevărul și dreptatea, mângâierea sufletelor întristate și înălțarea sufletelor muncitoare în agrul Domnului. Funcționarii să nu se considere de roboții unui mehanism birocratic, ci conștienți conlucrători la opera culturii religioase-morale, cu suflet cugetător să introducă în actele prelucrate de dâșii concepțiile mari ale unui guvernament bisericesc, astfel, ca în fiecare literă scrisă să fie vieată. Așa va fi senatul bisericesc central îndrumărilor religioase morale, senatul școlar central îndrumărilor vieții culturale și senatul episcopesc central îndrumărilor economice. Așa înțeleg eu râul viu, care are să curgă din Consistor.

Protopresbiteratele să nu fie simple stațiuni de comunicare administrativă dintre Consistor și parohii, ci totatătea centre de vieată pastorală, cari nemijlocit înăuresc asupra vieții pastorale din parohii. Drept-aceea remarchez înalta misiune religioasă-morală a părinților protopresbiteri, chemați să fie nemijlociții îndrumători sufletești ai parohiilor. În scopul acesta doresc să stau în strânsă legătură sufletească cu dâșii, ca să fie unitate în întreg organismul conducător, *conditio sine qua non* a indispensabilei autorități înaintea organelor subalterne și a poporului păstorit.

Parohiile să împreune pe toți credincioșii în credința strămoșească ca să fie viu sentimentul comun religios capabil de rezistență față de curentele moderne ireligioase, și de jertfă pentru susținerea preotului și a așezămintelor religioase și culturale. Preotul, care se va bucura de îngrijirea mea părintească, să-și împlinească cu sfințenie misiunea pastorală, la altar, de pe amvon, în scaunul mărturisirei și în școală, fiica nedespărțită a bisericii, ca religiozitatea credincioșilor noștri să nu fie numai o credință inconștientă ci o credință conștientă, pe care nici porțile iadului să nu poată învinge. În prezentarea externă preotul să fie tipul nestrămutat al preotului român.

Spiritul profetic s'a dezvoltat și a ajuns la înflorire în timpurile grele de demult. Fie ca și timpurile grele de astăzi să renouiască spiritul profetic la preoții noștri, ca să ne arătăm vrednici de numele preoțesc.

E grea lupta de existență peste care trebuie să trecem și urmele războiului ne vor crea o situație și mai grea, dar nu vă temeți! Virtutea are să iasă, ca totdeauna, biruitoare. Să stăruim dar ca numele nostru să fie binecuvântat de Dumnezeu și de oameni, că am fost oameni cinstiți, vrednici de vremile mari cari prin noi și-au aflat mântuirea.

Fără școală nu mai putem face față exigențelor vieții de astăzi. Cultura dă mijloacele de lipsă pentru existență. Fără cultură avem să ne topim precum se topește ceara înaintea focului. Fără cultură avem să rămănem mai înainte slugile altora și apoi să dispărem, cum au dispărut toate popoarele cari n'au primit cultura. Sunt mari jertfe cari ni-se cer la susținerea școalelor, dar sunt jertfe cari răsplătesc însuși și înmii pe jertfitor, pe care îl fac capabil de progres. Voiu consacra o deosebită îngrijire școalelor și învățătorilor, ca să-și poată în tihnă împlini înalta misiune culturală.

Averile bisericești sunt bunuri adunate pentru întărirea bisericii lui Hristos. Cine le sporește prin

o chivernisire bună, întărește biserica și se face vrednic de binecuvântarea lui Dumnezeu.

Poporul din Biharia e sărac și totuș din fiii acestui popor sărac au ieșit *mai* mulți fondatori. Creațiunile unitare ale acestor fondatori sunt produsul capitalului intelectual. Creațiunile umanitare ale acestor fondatori sunt produsul capitalului intelectual. Acest capital intelectual va înlocui însuși și înmii sterilitatea solului din Biharia, dacă vom uza de mijloacele ce ni le oferă cultura. Exemplul mecenajilor din Biharia dovedește, că calitățile intelectuale ale poporului din Biharia sunt accesibile pentru capitalizarea intelectuală. Voieste uumai și vei fi.

Aceasta este linia demarcativă a oficialității pe care voi u să o urmez.

Afară de cadrele oficiale voi u stăru la armonia socială. Voi u stăru cu vreme și fără de vreme ca pe toți să-i aduc la o armonie sufletească, iertând unul altuia pentru numele lui Hristos să fim un suflet și un trup. Fără de aceasta unitate sufletească nu va fi nici unitate de acțiune în susținerea așezămintelor bisericii.

Influența educativă trebuie să fie vecinic activă în direcțiunea aceasta, ca toți fără osebire de clasă, să se simtă deopotrivă fiii bisericii, frați de o lege și de un sânge, cari în biserică își află mângâiere și înălțarea sufletului lor sbuciumat de lupta de existență.

În raportul către stat mărturisesc principiul enunțat de Mântuitorul Hristos: „toată stăpânirea este dela Dumnezeu”. Voi u cultivă tradițiile de fidelitate către patrie și Tron și voi u stăru de a cultivă armonia între biserică și guvernamentul statului ca să asigură pacea dezvoltare a instituțiilor bisericești.

În contactul social din afară sunt condus de spiritul toleranței, a dă fiecărei confesiuni și neam cinstea ce i-se cuvine. Îmi iubesc biserica și neamul, dar nu urăsc pe nimeni.

Aceasta este linia demarcativă a ființei mele în contactul social extern.

Vă rog să primiți acest program al meu cu atâta încredere cu câtă iubire vi-l ofer eu și să-mi dați tot sprijinul pentru realizarea lui, nu pentru mine, ci pentru numele lui Hristos în a cărui preamărire îl desfășur. Eu am sămănat, voi aveți să udați. Dar nici este ceva cel ce sămăna nici cel ce ude, zice Sf. apostol Pavel, ci cel ce face să crească. Să ne rugăm către Tatăl ceresc să facă să crească aceasta sămăntă spre binele bisericii și a neamului. Amin.

Cuvântarea avântată a P. C. Sale a lăsat în inimile ascultătorilor cea mai profundă impresie.

Ridicându-se ședința de instalare urmară *recepțiunile* diferitelor corporațiuni și organe bisericești, protopopii tractuali, funcționarii consistoriali, membrii comitetului parohial din Orade etc., cari au ținut să deie expresiune sentimentelor lor de reverință și devotament față de noul șef.

La orele 12 actul festiv a fost încheiat cu un prânz comun.

În Duminica următoare P. C. Sa păr. vicar episcopesc și-a luat în seamă moștenirea sufletească. Și-a început activitatea pastorală pontificând Sf. Liturghie în biserica catedrală din Oradea-mare, în cursul căreia a predicat de pe amvon, iar în 1/14 oct. va servi Sf. Liturghie în biserica istorică din Orade-Velența.

Corespondentul.

INFORMAȚIUNI.

Chestia preparandiilor și a școalelor noastre.

Cetim în ziarul „Aradi Közlöny” din loc, că Luni, în 1 Oct. n., s'a ținut în Cluj, în sala bibliotecii universității, sub presiunea d-lui ministru de culte și instrucțiune, contele Apponyi consultări de mare importanță în privința școalelor române din Ardeal. Ministrul nu va închide nici o școală, ci va sistă numai ajutorul de stat pentru școlile, a căror învățători au dezertat cu trupele române. Neputându-se însă susține aceste școli din mijloace proprii, prin detragerea ajutorului de stat se vor sistă de sine. Școlile astfel închise guvernul le va cumpăra și întru cât parohiile nu se vor învoi la aceasta, va urmă exproprierea. Ministrul a îndrumat inspectorii regești de școale să facă raport despre școlile, cari nu funcționează. Tot prin ei se va porni și procesul de expropriare. Au participat la aceste consultări și comisarii numiți la preparandiile noastre. Între ei și Barabás Endre, directorul preparandiei de stat din Deva, care a făcut următoarea declarație: Ministrul de culte m'a încredințat cu o misiune importantă. Voiu fi comisar la preparandia română din Sibiu. Acolo voiu locui. Zi de zi voiu vizită institutul și voiu controlă învățământul. Românește știu perfect și dacă voiu constată abuzuri, în sensul imputernicirii dela guvern, voiu procedă cu cea mai mare rigoare. *Pot să suspendez profesorii antipatriotici, să închid chiar și institutul în speranța aprobării ulterioare a ministrului de culte.*

Examenul de cvalificațiune preotească, s'a ținut în zilele de 25 și 26 septembrie (8 și 9 oct.) sub presiunea P. S Sale Dlui Episcop Ioan I. Papp. Dintre candidații ce s'au prezentat au prestat examenul și au fost cvalificați pentru parohii de cl. I.: *Aurel Brancu, Augustin Chirila, Dr. Gheorghe Costa, Mihaiu Goldiș, Nicolae Mihoc, Teodor Mornăilă, Atanasie Popa, Dimitrie Popa, Emilian Vlad și Cornel Vuia.*

Conducerea afacerilor direcționale la institutul pedagogic din Caransebeș sunt încredințate dlui profesor Ioan Hango. Prelegerile s'au început Luni în 28 sept. (8 oct.). Fiind lipsă de o nouă putere didactică Ven. Consistor din Caransebeș a instituit de profesor provizor pe dl Silviu Teposu, candidat de profesor, având ca studii de specialitate: Româna și Istoria.

Femei la teologie. Facultatea teologică reformată din Budapesta, urmând exemplul bisericilor protestante din străinătate, a admis la cursuri teologice și femei. Chestiunea, că pot fi preoți și femei, se va decide la proxumul convent al bisericii reformate. Până acum s'au înscris 2 femei de studente în teologie.

Proiectul de lege electorală a ministrului Vázso ily va acordă drept de vot și femeilor, cari au absolvit cel puțin patru clase civile.

Concediul soldaților absolvați pentru lucrul câmpului se prelungește din oficiu în orașe prin magistrat,

la sate prin pretură — până la 31 octomvrie, respective până în 30 noemvrie.

Exhumarea celor căzuți pe câmpul de luptă se permite din nou, începând dela 10 octomvre a. c.

BIBLIOGRAFII.

Dr. Petru Barbu: *Magii dela Răsărit, cântece și cuvinte pentru copii, cari umblă cu steaua.* Karánsebes 1917. Tiparul tipografiei diecezane. Prețul 60 fileri. Dl profesor Dr. Petru Barbu din Caransebeș a îmbogățit literatura noastră bisericească-poporală cu o lucrare de valoare, menită a da „un avânt spre bine frumoasei noastre datini: umblarea cu steaua”.

În prefața broșurei ne expune amănunțit dezvoltarea istorică și literară a cântecelor de stea, a dramei, ce reprezintă „convorbirea — orațiile, discursul — lui Irod cu magii, intercalată cu cântece, cari descriu evenimente premergătoare și următoare convorbirii și cari dau expresiune unor sentimente și înprintrite cu ideile descrise”.

Umblarea copiilor cu steaua își trage originea dela vechile reprezentațiuni dramatice creștine, numite la Apus în evul mediu misterii. Drama „Magii dela răsărit” a străbătut și în datinile religioase ale Românilor, parte din Orient, parte din Apus, dela Nemți și și-a făcut cale dela palatele domnești prin curțile boeresti până la poporul de rând, care singur le păstrează până în ziua de azi. Trecută la popor, care nu cunoaște exact nici obiectul dramei, nici învățătura bisericii, și lăsată în grija lui, drama „Magii dela răsărit” se preface într'un product de literatură populară nescrisă, iar ca acțiune devine un joc de paiate și devine din punct de vedere bisericesc o monstruoșitate condamnabilă, plină de eresii și neexactități științifice.

În starea aceasta se află de prezent „Magii dela răsărit” în literatura noastră populară. Opiniunile de până acum a unor cărturari de a-i îndreptă textul și a-i regulă acțiunea, au schimonosit-o și mai mult.

Părintele Dr. Petru Barbu întreprinde reformarea dorită a datinei și dramei „Magii dela răsărit” într'un mod cât se poate de nimerit. În acțiunea dramei și conținutul cântecelor de stea se conformează pericofelor evanghelice, cari descriu nașterea Mântuitorului.

Ca exemplu, cum s'a transcris textul biblic în cântece de stea, cităm

dela Matei, 2, 16—18

Atunci Irod văzând
că s'a batjocorit de magi,
s'a mâniat foarte,
și trimițând (oaste)
a ucis pe pruncii din Vitleem
și în toate hotarele lui
dela doi ani în jos după vremea,
care a întreat dela magi.
„Glas în Rama (i. e. Vitleem)

[s'a auzit,
plângere și țipet mult;
Rahil (reprezentanța mamei)
plângând pe fiii săi, și nu vrea
să se mângăie, căci (pruncii
morți) nu sunt

Cântecul VII.

Și Irod când a simțit,
Că-i de magi batjocorit,
Foarte rău s'a mâniat,
Multă oaste a mână
La Vitleem să omoare
În ast loc și-a lui hotare
Pruncii de doi ani în jos,
Ca să piară și Hristos.

Țipet mult a fost atunci,
C'au murit atâta prunci.
Maicete fiii-și plâneau,
Să se mângăie nu vreau etc

Momentele, ce premerg și urmează convorbirii lui Irod cu magii sunt transcrise în poezii cu versuri din cântece vechi.

Opul se recomandă de sine în atențiunea On. noastre preoțimi și învățătorimi. Îl recomandăm și mai cu căldură tuturor cărturarilor noștri din popor, îndeosebi copiilor de școală.

Transilvania, revista Asociației pentru literatura română și cultura poporului român, Nr. 1—6 are următorul cuprins: *Dr. I. Lupas*: Influența reformației asupra bisericii românești din Ardeal în secolul XVI; *Dr. Silviu Dragomir*: Studii din istoria mai veche a românilor de pe teritoriul diecezei aradane; *Dr. I. U. Iarnik*: Scrisori din călătoria unui filolog și asupra însemnătății studiului limbii române. Cronică: † Tit Maiorescu, † Ermil Borcea, † Prof. Ioan Socaciu, † Iacob Murășan. Internat românesc în Șimleu. Din viața Asociației, Bibliografie. Concurs pentru burse.

„Căntece din război“ tomul al II-lea;

„Dor și jale“ adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, profesor. Karánsebes 1916. Tiparul tipografiei diecezane. Cuprinde 32 poezii foarte frumoase, scrise de vitejii noștri de pe front. Se pot procura în toate librăriile și la editorul Dr. Cioloca, profesor în Caransebeș.

Ca să putem lua notiță și țineă în curent și cetitorii noștri despre mișcarea noastră literară, domnii autori de cărți sunt rugați a trimite și redacțiunii acestui ziar un exemplar din publicațiunile lor.

Poșta redacției.

Dlui Dr. Gh. Comșa. Am primit. Se va publica în numărul viitor.

Nr. 3053/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile, pentru conferirea unui stipendiu anual de 800 cor. din fundațiunea diecezană „Simeon Iosif Popoviciu-Paffy“, pentru un tânăr, care s'ar pregăti de profesor pentru catedra de economie la institutul ped-teologic din Arad.

Concurenții la acest stipendiu au să prezinte:

1. Extras de botez din matricula bisericească, despre aceea că e născut și botezat în biserica noastră ortodoxă română și că de prezent îi aparține acesteia.

2. Atestatul de paupertate, redactat de respectiva antistie comunală, în termeni detaliați despre starea materială a recurrentului și părinților lui; iar atestatul să fie vidimat de conducătorul oficiului parohial.

3. Certificat medical dela vr'un medic oficios, despre starea sanitară a petentului.

4. Testimoniu de maturitate gimnazială.

5. Act de legitimare despre starea petentului din punctul de vedere militar, — de e asentat ori ba, și dacă da, când are să-și facă serviciul militar.

Recurenții, cari vor fi terminat cursul studiilor teologice la seminarul din Arad, în senzul literilor fundaționale vor fi preferiți.

Reflectanții la acest stipendiu să arate exact adresa, la care vor să primească de aici răspunsul.

Arad, șed. cons. 15/28 sept. 1917.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Nr. 3821/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru un stipendiu anual de 1000 cor., din fundațiunea diecezană „Ana Iorgovici-Ebeșfalvai“ pentru un tânăr, care s'ar pregăti de profesor pentru ca-

tedra de caligrafie, desen și geometria descriptivă și lucrul de mână (slöjd) dela institutul preparandial diecezan din Arad.

Concurenții la acest stipendiu au să prezinte:

1. Extras de botez din matricula bisericească despre aceea, că e născut și botezat în Biserica noastră ortodoxă română și că și de prezent îi aparține acesteia.

2. Atestat de paupertate, redactat de respectiva antistie comunală, în termeni detaliați despre starea materială a recurrentului și a părinților lui; iar însuși atestatul să fie vidimat de conducătorul oficiului parohial.

3. Certificat medical dela vr'un medic oficios despre starea sanitară a petentului.

4. Testimoniu de maturitate gimnazială.

5. Un act de legitimație despre starea petentului din punct de vedere militar, de e asentat ori ba, și dacă da, când crede să-și facă serviciul militar.

Se observă, că stipendiul pus în prospect, va putea fi acordat numai sub condițiunea, ca stipendiatul să intre în serviciul numelui institut cel puțin atâția ani, câți va țineă știpendiarea, la din contra va fi obligat la restituirea totală a știpendiului beneficiat.

Arad, șed. cons. 15/28 septembrie 1917.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Nr. 3053/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea unui stipendiu de 252 cor. din fundațiunea „Simeon Iosif Popoviciu-Paffy“.

Indreptățiți la acest stipendiu sunt descendenții familiei Popa din Buteni, ori membrii din familia cutărui preot de acolo, care concurent ar studia bine la vr'o școală elementară, civilă ori gimnazială din patrie.

Concurenții la acest stipendiu au să adnezeze la petițiune:

a) extras de botez din matricula bisericească, că e născut român gr.-or., iar extrasul să fie provăzut cu clauzula parohului local, că concurentul și de prezent aparține bisericeii române ortodoxe.

b) Justificarea descendenței din familia Popa sau că e fiu de preot din Buteni.

c) Atestat de paupertate dela diregătoria politică competentă, cu date pozitive despre starea materială a părinților și însuși recurrentului. Atestatul să fie vidimat și de oficiul parohial concernent.

d) Certificat medical despre starea sanitară de acum a recurrentului.

e) Certificat de moralitate dela parohul local.

f) Testimoniu școlar despre ultimul an de studiu și indicarea locului și a școlii, unde vrea să-și continue studiile.

Recurenții la știpendiu au să-și instrueze petițiunile de concurs cu:

a) extras de botez din matricula bisericească;

b) cu toate acele documente de concurs, cari sunt indicate mai sus sub lit. c)—f).

Se observă, că ajutoarele puse în prospect prin acest concurs se vor acordă numai pentru durata anului școlar 1917/1918, și că acordarea nu învoalvă nici un angajament pentru viltor.

Arad, șed. cons. 15/28 sept. 1917.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Nr. 3729/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 zile** pentru conferirea alor trei stipendii din fundațiunea „Teodor Pap“.

Indreptățiți la aceste stipendii sunt, conform literelor fundamentale:

- a) rudeniile fundatorului,
- b) tinerii români ortodocși din orașul Giula,
- c) în lipsa recurenților indicați sub a) și b) urmează îndreptățirea tinerilor români din întreaga dieceza Aradului, cari cercetează școale: elementare, civile, reale, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale, academii, ori universități și la institute teologice.

Concurenții au să-și înainteze cererile la adresa Consistorului ortodox român din Arad, ajustate cu următoarele documente originale ori autenticate la la vr'un notar public regesc:

1. Extras de botez din matricula botezaților, pro-văzut cu clauzula parohului local, că respectivul și de prezent aparține bisericii române ortodoxe.
2. Rudeniile, cari reflectează la stipendii, au să prezinte și informațiune familiară, din care să fie evident gradul de înrudire cu fundatorul.
3. Atestat de paupertate dela direcția politică competentă, cu date specificate și pozitive despre starea materială a părinților concurrentului, precum și despre starea concurrentului însuși. — Atare atestat se cere și dela rudeniile.
4. Testimoniu de pe anul școlar 1916/17, iar universitarii despre toate cursurile, respective semestrelor ascultate, respective document despre rezultatul în examenele prestate.

5. Certificat medical, dela vre-un medic oficial, despre starea sanitară a recurrentului.

6. Dacă recurrentul ar fi întrerupt studiile, are să dovedească prin act autentic; unde, în ce calitate a petrecut timpul respectiv și cu ce conduită?

7. Concurrentul va avea să arate în petițiune și aceea, că este asentat ori ba? Dacă da, de când e asentat și când are să-și facă stagiul militar? Apoi că: unde și la ce fel de școală are de gând să-și continue studiile? Dacă e student de școale medii, ce carieră are de gând să-și aleagă după terminare? De unde mai are stipendii, ori ajutor și în ce sumă?

De asemenea să arate recurenții și adresa, la care să li-se trimită la vremea sa rezoluția consistorială.

Arad, ședința cons. dela 15/28 Septembrie 1917.

Consistorul ort. rom. din Arad

Concurse.

Conform ord. Ven. Consistor Nr. 1141/B 1917: Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III-a Cornișel, protopresbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs, cu termen de alegere pe ziua de 14/27 Octombrie 1917.

Emolumente.

1. Grădina de pe intravilanul casei parohiale;
2. Folosirea cîntirului; 3. Pămîntul parohial, de 7

și 1/2 jughere, arător și fânaș, după care preotul va achită dările publice. 4. Bir preoțesc dela fiecare casă câte o măsură de cucuruz sfărmat, sau prețul iei curent din piață. 5. Stolele îndatinate. 6. Drept de pășunat pentru 10 drb. de vite proprii în pășunea comunală. 7. 12 metri cubici de lemne de foc, din pădurea comunală, făcute și transportate pe spesele proprii. 8. Din fundațiunile „Venter Vișea“ și „Dat Ana“ pentru pomenirea la sf. liturghii 8 cor., de tot 16 cor. 9. Intregirea dotațiunii dela stat, conform pregătirei, ce posedă.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Cornișel, Prea Onor. oficiu protopresbiterat ort. român în Mezôtelegd, în termenul legal având a se prezenta cu știrea protopresbiterului, în sfânta biserică din Cornișel, pentru a sluji sfânta liturghie, a cânta și predică.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter ort. român.

--□--

3-3

Pentru vacanta parohie de clasa I lanosda — Jánosd (com. Bihor) protopopiatul Tinca, cu termen de 30 zile dela prima publicare; pe lângă următoarea dotațiune: 1. Casa parohială cu grădina de legumi. 2. O sesiune întreagă de pământ și competență de imasă. 3. Bir preoțesc dela fiecare casă 30 litre cereale parte grâu, parte cucuruz. 4. Eventuala întregire dela stat. 5. Stolele îndatinate.

Preotul este îndatorat a suportă însuș toate dările publice, cari revin după pământul parohial; și a providea catehizarea elevilor dela școalele din lanosea fără a putea pretinde pentru aceasta dela comuna bisericească altă remunerațiune, iar recursurile adresate comitetului parohial și ajustate conform regulamentulului au să le înainteze subscrisului protopresbiter.

Nicolae Roxin, protopresbiter.

--□--

3-3

Pentru vacantul post învățătoresc cantoral dela școala II gr.-or. rom. din Micherechiu — Mehkerék (com. Bihor) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare, pe lângă dotațiunea următoare:

1. Cărtir liber cu grădina de legumi.
2. 1000 cor. din cassa bisericii.
3. Intregirea dela stat, ceea ce în trecut a fost votată.

4. Pentru conferință și scripturistică 30 cor.

5. Stolele cantonale îndatinate.

Alesul va fi dator a conduce una strană, iar pe săptămână va fi cantor, va instrui școlarii săi în cele cantonale și va provide catehizarea.

Reflecții au să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare în biserică din Micherechiu spre ași arată desteritatea în cele rituale, iar recursurile lor a le adresă comitetului parohial; având a le trimite subscrisului protopop.

Micherechiu, 13/26 Septembrie 1917.

Nicolae Roxin, protopop.

--□--

3-3